

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Järjestöyhteistyö asiakas- ja potilasturvallisuuden edistämiseksi

Asiantuntijaylihoitaja, sh, TtT, Sami Sneck

- Sami Sneck, TtT, sh
- Asiantuntijaylihoitaja, Pohde

- Esitys on tehty yhteistyössä asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen kanssa

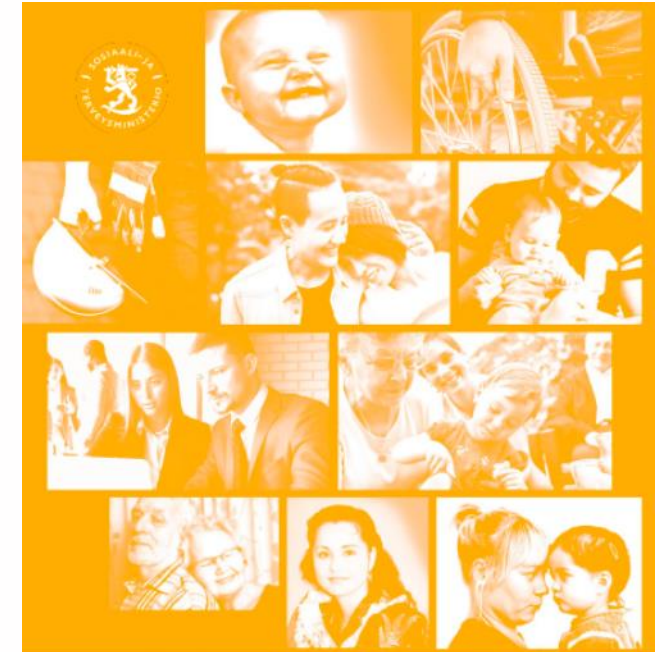
Asiakas- ja potilasturvallisuus

Määritelmiä:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun on oltava laadukasta, asiakaskeskeistä, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua.
- Terveydenhuollon toiminnan on perustuttava näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin.
- sosiaali- ja terveydenhuollossa toimivien henkilöiden ja organisaatioiden periaatteita ja toimintoja, joiden tarkoituksena on varmistaa palvelujen, huolenpidon ja hoidon turvallisuus sekä suojata asiakkaita tai potilaita vahingoittumasta.
- kattaa ehkäisevät, hoitavat ja korjaavat sekä kuntouttavat sosiaali- ja terveysterveystoimet.
- Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollossa toimiva osaava henkilökunta, tilojen ja välineiden asianmukaisuus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tuottamiseen liittyvän dokumentoinnin ja tiedonkulun turvallisuus.

Suunnitelmasta toiminnaksi – miten pääsemme päämäärään?

- **Johdamme** määrätietoisesti turvallisuuskulttuuria
- **Sitoutamme** asiakkaat, potilaat ja heidän läheisensä kehittämisen kumppaneiksi
- Hyödynnämme henkilöstön sekä asiakkaiden ja potilaiden **kokemuksia** tehdäksemme näyttöön perustuvista palveluistamme turvallisempia
- Teemme koulutus- ja organisaatorajat ylittävää **yhteistyötä**
- Lisäämme **tiedon avoimuutta** ja käytämme tietoa palveluiden kehittämiseen
- **Arvioimme** avoimesti muutosten ja kehitystoimenpiteiden tuloksia

Asiakas- ja potilasturvallisuus-
strategia ja toimeenpanosuunnitelma
2022-2026

Strategiset tavoitteet (WHO Global Patient Safety Action Plan 2021-2030)

Lähde: Who Global Patient Safety Action Plan 2021-2030, Towards eliminating avoidable harm in health care, s.13

Onnistumisen mittarit / Vision toteutumisen kärkimittarit

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian **kärkimittarit** on valittu tuottamaan tietoa strategian toimeenpanon etenemisestä Suomessa

- kansainvälinen vertailu WHO:n [Global Patient Safety Action Plan](#) toteutumisesta
- Kärkimittarien seuranta sitouttaa Suomen WHO:n asettamiin tavoitteisiin
- Tavoitteiden toteutuminen osoittaa meidän olevan mallimaa vuoteen 2026 mennessä.

Kärkimittarit

Vision toteutumisen kärkimittarit

Mittari 1 (3.3)	<p>Palvelunjärjestäjät ovat sitoutuneet toimeenpanemaan kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian tavoitteet omissa strategioissaan ja toimintasuunnitelmissaan.</p> <p>Tavoitetaso: Vuodelle 2024 palvelunjärjestäjistä vähintään 60 % (tai sitoutuneiden hyvinvointialueiden asukkaat kattavat 80 % väestöstä) on kirjannut strategiseksi tavoitteeksi asiakas- ja potilasturvallisuuden.</p> <p>Tietolähde: Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen selvitys</p>
Mittari 2 (3.1)	<p>Palveluntuottajat ovat ottaneet käyttöön palveluyksiköidensä johtamisessa kuuman linjan indikaattorit haittatapahtumista, jotka aina olisivat vältettävissä (never events).</p> <p>Tavoitetaso: Vuonna 2024 palveluntuottajista vähintään 60 % seuraa reaaliajassa kuuman linjan (never events) –ilmoituksia.</p> <p>Vuonna 2026 palveluntuottajista vähintään 80 % seuraa reaaliajassa kuuman linjan (never events) –ilmoituksia.</p> <p>Tietolähde: Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen selvitys</p>
Mittari 3 (4.3)	<p>Hoitoon liittyvien infektioiden (HLI) ilmaantuvuus on osoitetusti laskusuuntainen.</p> <p>Tavoitetaso: Vuonna 2024 on käytössä luotettava ja kattava HLI:en seuranta- ja raportointimenettely.</p> <p>Vuonna 2026 on osoitettu merkittävä lasku hoitoon liittyvien infektioiden ilmaantuvuudessa</p> <p>Tietolähde: THL:n keräämät rekisteritiedot</p>
Mittari 4 (4.1)	<p>Lääkehoidon haittatapahtumien määrä on osoitetusti laskusuuntainen.</p> <p>Tavoitetaso: Vuoteen 2026 mennessä on määritelty kansallinen mittari ja käynnistetty seurantamenettely lääkehoidon turvallisuudesta.</p> <p>Vuoden 2029 seurantatieto osoittaa lääkehoidon haittatapahtumien vähenemisen.</p> <p>Tietolähde: Fimea ja/tai muu kansallinen seuranta</p>

Mittari 5 (1.1 ja 3.3)	<p>Asiakas- ja potilasedustajien ja palveluntuottajien ja palveluyksiköiden johtajien välille on luotu yhteistyömalleja.</p> <p>Tavoitetaso: Vuodelle 2024 palveluntuottajista 30 % on kuvannut ja käynnistänyt yhteistyömallin.</p> <p>Vuonna 2025 palveluntuottajista 60 % on kuvannut ja käynnistänyt yhteistyömallin.</p> <p>Tietolähde: Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen selvitys</p>
Mittari 6 (2.1)	<p>WHO:n potilasturvallisuuden opetussuunnitelman (Patient Safety Curriculum) sisällöt kuuluvat kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden peruskoulutukseen.</p> <p>Tavoitetaso: Vuonna 2024 alkavat opetussuunnitelmat vastaavat WHO:n Curriculumin sisältöjä kaikissa lääketieteellisissä ja 80 %:ssa muissa opetussuunnitelmissa.</p> <p>Vuonna 2026 kattavasti kaikissa opetussuunnitelmissa.</p> <p>Tietolähde: Osaamiskeskusten lääketieteellisille tiedekunnille, ammattikorkeakouluille ja oppilaitoksille kohdistama selvitys.</p>
Mittari 7 (2.2)	<p>Kansallinen kehittämissyö sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin lisäämiseksi on käynnistetty.</p> <p>Tavoitetaso: Vuoden 2024 loppuun mennessä kaikki palvelunjärjestäjät ovat sitoutuneet edistämään asetettuja tavoitteita.</p> <p>Tulokset arvioidaan vuonna 2026.</p> <p>Tietolähde: Työterveyslaitoksen selvitys</p>
Mittari 8 (1.2 ja 3.3)	<p>Vaaratapauksien ilmoitus- ja oppimismenettely on uudistettu vastaamaan muuttuvan palvelujärjestelmän tarpeita sisällöltään ja on liitetty osaksi palvelunjärjestäjien tietojärjestelmiä.</p> <p>Tavoitetaso: Raportointijärjestelmän sisällöllinen ja tekninen uudistus on tehty 2025 mennessä. Uudistettu järjestelmä on käytössä 60 %:lla palvelunjärjestäjistä vuoden 2026 aikana.</p> <p>Tietolähde: Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen selvitys</p>
Mittari 9 (3.1)	<p>Asiakas- ja potilasturvallisuudesta julkaistaan seurantaraportti vuosittain kansallisesti ja hyvinvointialueilla.</p> <p>Tavoitetaso: Vuodesta 2024 alkaen Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen julkaisema kansallinen raportti ja palvelunjärjestäjistä 60 % julkaisee oman raportin.</p> <p>Vuoteen 2026 mennessä palvelunjärjestäjistä 80 % julkaisee raportin.</p> <p>Tietolähde: Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen selvitys.</p>
Mittari 10 (yhteistyö ja verkostot)	<p>Asiakas- ja potilasturvallisuutta edistävät verkostot kattavat kaikki sidosryhmät ja alueellisesti koko maan.</p> <p>Tavoitetaso: Vuoden 2024 loppuun mennessä kattavuustavoite saavutettu.</p> <p>Tietolähde: Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen selvitys.</p>

Visio: Suomi asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026 – vältämme vältettävissä olevan **haitan**

Strateginen kärki 1
Yhdessä asiakkaiden ja
potilaiden kanssa

Strateginen kärki 2
Hyvinvoivat ja osaavat
ammattilaiset

Strateginen kärki 3
Turvallisuus ensin
kaikissa organisaatioissa

Strateginen kärki 4
Parannamme olemassa
olevaa

Tavoite 1.1
Lisäämme osallisuutta
turvallisuuden parantamiseksi

Tavoite 2.1
Varmistamme
turvallisuusosaamisen ja sen
lisääntymisen läpi työuran

Tavoite 3.1
Avoin ja saatavilla oleva tieto
ohjaa toimintaamme ja lisää
turvallisuutta

Tavoite 4.1
Lisäämme lääkehoidon
turvallisuutta yhteisillä
toimintatavoilla

Tavoite 1.2
Edistämme asiakas- ja
potilasturvallisuustyötä
samaa tahtia

Tavoite 2.2
Luomme turvallisuutta
tukemalla työhyvinvointia

Tavoite 3.2
Varmistamme kaikille
turvalliset etä- ja digipalvelut

Tavoite 4.2
Huolehdimme laitteiden ja
tietojärjestelmien käytön
turvallisuudesta

Tavoite 1.3
Asiakkaiden, potilaiden ja
läheisten kokemukset
ohjaavat palveluidemme
kehittämistä

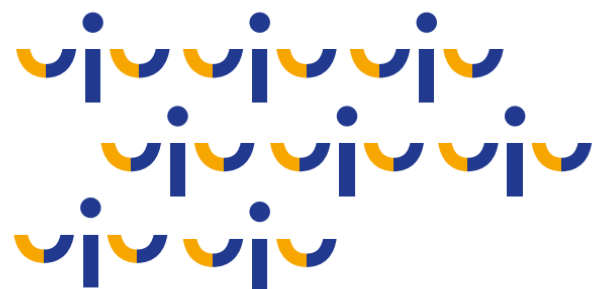
Tavoite 2.3
Parannamme turvallisuutta
aktiivisella johtamisella

Tavoite 3.3
Turvallisuuskulttuuri on
toimintamme perusta

Tavoite 4.3
Yhtenäistämme hyvät
infektio- ja torjunnan käytännöt

Vahvistamme ja luomme edellytykset kansalliselle ja alueelliselle turvallisuustyölle

Toimenpideohjelma

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian
toimenpideohjelma palvelunjärjestäjille
ja -tuottajille 2022-2026

Yhdessä asiakkaiden ja potilaiden kanssa

Järjestelmällä ei ole itseisarvoa => asiakkaita ja potilaita varten

Päämääränä turvallinen ja laadukas hoito ja palvelu

- syntyy yhteistyössä asiakkaiden, potilaiden ja heidän lähteistensä kanssa

Asiakkaat, potilaat ja heidän läheisensä ovat alihyödynnetty voimavara

Mallimaa 2026 tavoite saavutetaan osallistamalla asiakkaat, läheiset, potilaat ja heidän läheisensä turvallisuuden kehittämiseen

- ymmärryksen lisäämistä osallisuuden merkityksestä, sen edistämisen mahdollisuuksista ja osallisuuden toteutumisen seurannasta
- sitoutumista kaikilla toiminnan tasoilla. Johdon sitoutuminen osallisuuden edistämiseen olennaista
- molemminpuolista luottamusta

Asiakkaat ja potilaat mukaan hyvinvointialueiden toiminnan kehittämiseen.

- Huomio haavoittuvassa asemassa olevien osallistumisen varmistaminen kehittämiseen

Asiakkaat, potilaat ja palvelun käyttäjät aina mukaan

Omavalvonta

- Omavalvonta on keskeinen toimintatapa lakisääteisten palveluiden laadun ja turvallisuuden varmistamiseksi. Se koostuu omavalvontaohjelmasta (strateginen taso) ja omavalvontasuunnitelmasta (operatiivinen taso).
- Valvonta:
 - Tarkastaa, että toiminta noudattaa lakeja, vaatimuksia ja sopimuksia.
 - Ohjaa ja valvoo palveluntuottajia ja heidän omavalvontaa.
 - Korostaa laadun ja turvallisuuden varmistamista.
- Omavalvontaohjelma:
 - Varmistaa järjestämisvastuun toteutumisen.
 - Kuvaa omavalvonnan organisoinnin alueella.
 - Painottaa ohjausta, neuvontaa ja omavalvonnan merkitystä laadun ja turvallisuuden varmistamiseksi.
- Omavalvontasuunnitelma:
 - Käytännön toimintaohjeet arkipäivän tilanteisiin.
 - Laaditaan yhteistyössä ja päivitetään vuosittain.
 - Sisältää mittarit palveluiden laadun seurantaan.
- Riskienhallinta:
 - Tunnistaa ja hallitsee riskejä ja mahdollisuuksia organisaation toiminnassa ja ympäristössä.
 - Perustuu riskien analysointiin ja toimenpiteiden tekemiseen riskien hallitsemiseksi.
- Viranomaisvalvonta:
 - Toteutetaan valvontaviranomaisen toimesta.
 - Tarkoituksena varmistaa omavalvonnan toteutuminen.
 - Valvontasuunnitelmassa määritellään painopisteet, resurssit ja vastuualueet.
- [Valvonta - Pohde](#)

Pohteen palautekanavat

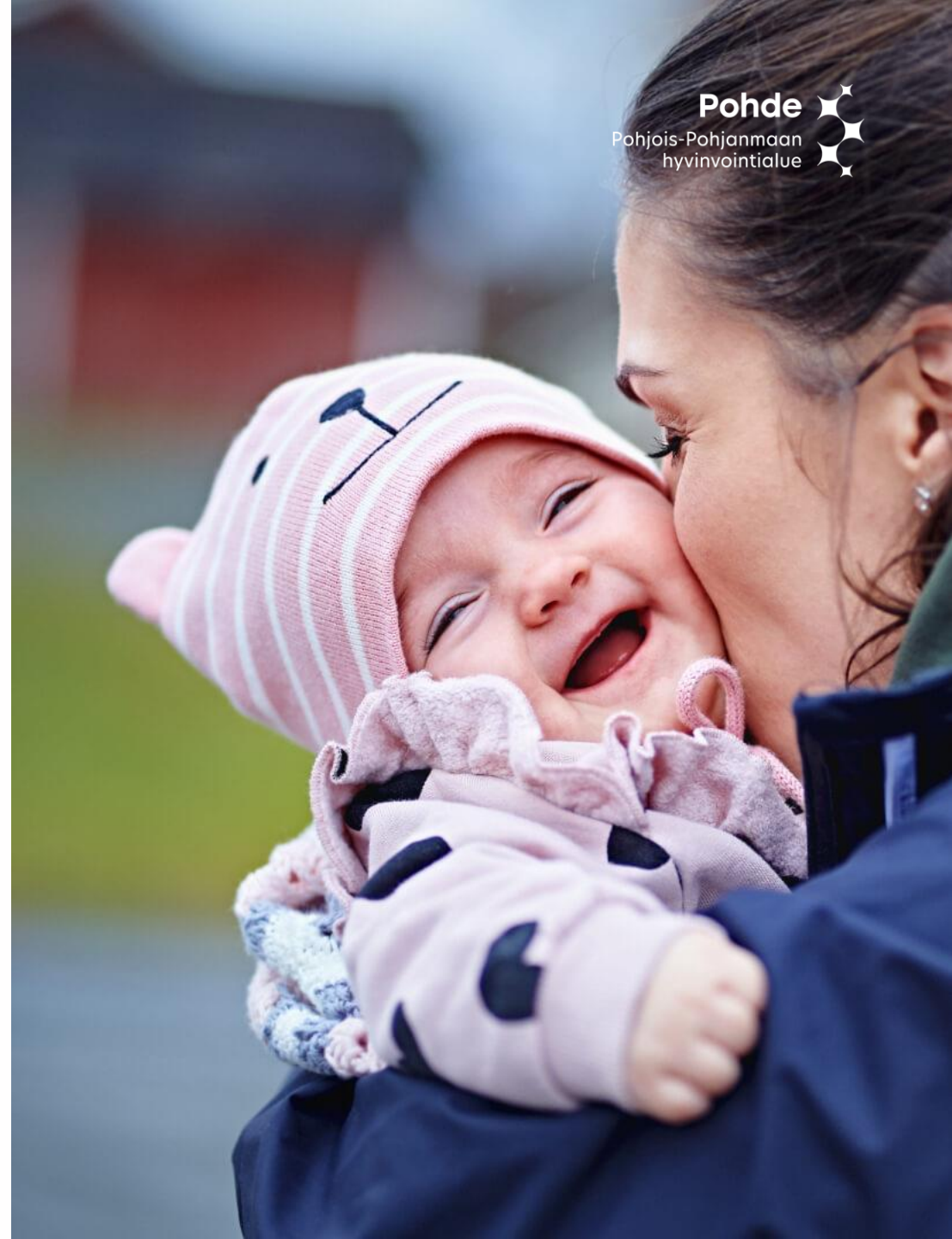
[Anna palautetta - Pohde](#)

Sähköinen palautekanava:

Viimeistään ensi vuoden alusta

Kehittäjäasiakkaat testanneet

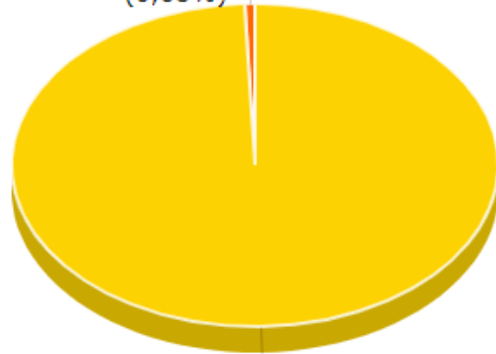
Vielä ei tarkempaa esiteltävää, mutta tästä
tullaan viestimään tarkemmin aikataulujen
varmistuttua

Potilaiden tekemät vaaratapahtumailmoitukset

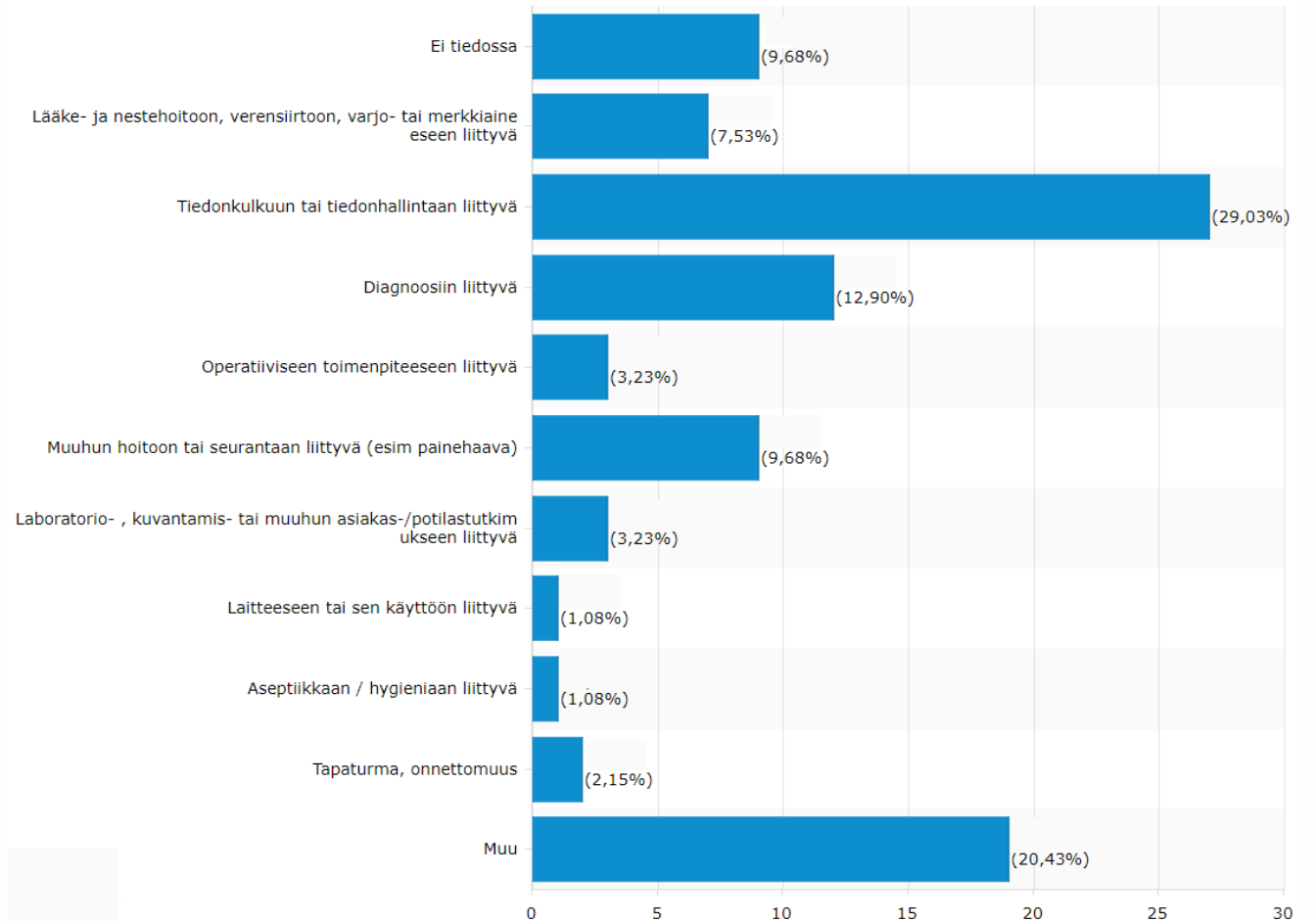
Tapahtui asiakkaalle/potilaalle:

(0,68%)

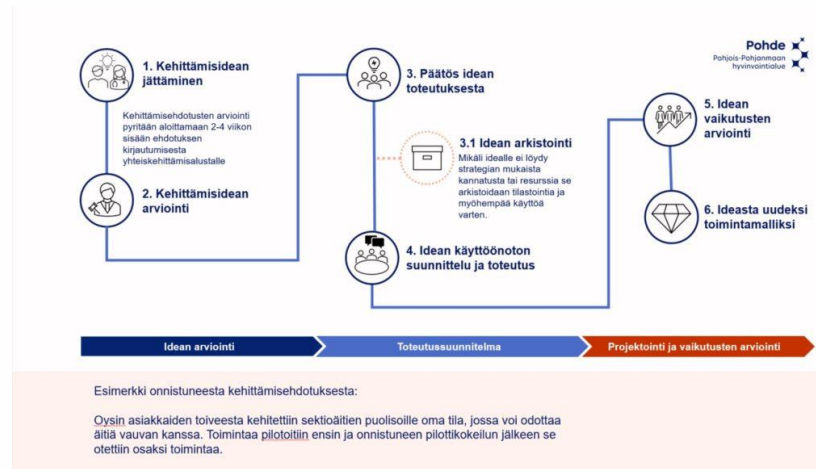
Läheltä piti:

(99,32%)

Orchidea

- Asukkaan kehittämis ehdotus
 - Hyvinvointialueen asukas, olet meille tärkeä asiantuntija. Jätä meille ehdotus, kuinka voimme kehittää palvelujamme. Kehitys idea voi olla pieni tai suuri, ja se voi koskea mitä asiaa vain hyvinvointialueen toiminnassa. Teemmekö jotain turhan monimutkaisesti? Miten huomioisimme asiakkaan paremmin?
- Ammattilaisen kehittämis ehdotus
 - Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tai kuntien ammattilaisena olet keskeinen asiantuntija, kun kehitämme palvelujamme. Kehittämisalustalla ideat ovat kaikkien Pohteen työntekijöiden nähtävillä. Alustalle voi paitsi kirjoittaa ehdotuksia, myös kommentoida ja arvioida muiden ideoita. Alustaa voi hyödyntää myös jo toteutettujen hyvien käytäntöjen jakamiseen.

Kehittämis ehdotuksen nimi*

Anna idealle sitä kuvaava nimi.

Kehittämis ehdotuksen kuvaus*

Kuvalle kehittämis ehdotuksen sisältö lyhyesti ja selkeästi. Ethän kirjaa tähän henkilökohtaista tai luottamuksellista tietoa.

Mitkä ovat kehitysehdotuksen hyödyt?

Kuua tähän, mitä hyötyä kehitysehdotuksesi tuo ja kenelle?

Palvelukokonaisuus

Valitse toiminta-alue, johon ehdotus liittyy*

- Koko Pohjois-Pohjanmaa
- > Koillismaa
- > Lakeus
- > Oulunkaari
- Oulun kaupunki
- > Oulun eteläinen
- > Rannikkoseutu
- Oulun yliopistollinen sairaala

Yhteystiedot

Halutessasi voit jättää yhteystietosi. Voimme tarvittaessa olla sinuun yhteydessä. Yhteystietosi näkyvät vain alustan pääkäyttäjille.

Suomessa tutkittua tietoa potilaan osallisuudesta

Potilaat ja heidän omaisensa pystyvät havainnoimaan useita hoitoon liittyviä vaaratapahtumia ja riskitilanteita. Myös vakavia riskejä.

Potilaiden vaaratapahtuma ilmoituksista 503/656:ssa oli korjausehdotus. Käytäntöön 6%.

Parempaa osallisuutta selittää henkilökunnan rohkaisu, tiedon antaminen ymmärrettävästi ja oikea-aikaisesti.

Palveluohjauksella positiivinen vaikutus somaattiseen oireiluun, mielialaan ja hoitoon sitoutumiseen.

Osallisuuteen liittyvien esteiden purkaminen vaatii vahvempaa sitoutumista, muutosvalmiutta ja tavoitteiden selkeyttämistä terveydenhuollossa.

